

fra, at det forholder sig rigtigt, hvad der er udtalt i Begyndelsen af Indenrigsministeriets Cirkulære af 9de Februar d. A., hvor der staar, „at der i flere Egne af Landet er Arbeidsløshed“. Længere hen i Cirkulæret har Ministeriet taget under Overveielse, hvad der i denne Anledning formentlig burde gøres, og Ministeriet er da kommet til det Resultat først at tilbyde en Million Kroner til Udlaan paa kortere Tid til Kommunerne, og dernæst har det udstedt en Henvendelse til Kommunerne med en Opfordring til dem om at tage under Overveielse, om der ikke var særlig Anledning til at Kommunekassen tilstøde Bidrag til de Fattiges Kasse. Den første Udtalelse i Cirkulæret har imidlertid, saavidt jeg har erfaret, ikke stadfæstet sig. Vi se, at rundt omkring i Landet have de forskellige kommunale Raad holdt Møder i Anledning af Ministeriets Cirkulære, og, saa vidt mig bekendt, har endnu intet af de kommunale Raad vedkjendt sig, at der er mere end almindelig Arbeidsløshed tilstøde, saa at der efter Raadenes Mening ingen Grund var til just at træffe overordentlige Foranstaltninger. Den eneste store Bekræftelse paa den Antagelse, at der er Arbeidsløshed, er som bekendt den, der fandt sit Udtryk paa det socialistiske Møde, der for kort Tid siden blev afholdt paa Nørrefælled. Om det nu er en klog Foranstaltning af Ministeriet, at det paa denne Maade har begyndt at udtale, at der er Arbeidsløshed, og at det formentlig vilde være rigtigt at træffe ekstraordinære Foranstaltninger, skal jeg lade staa hen; men hvis det skulde bekræfte sig, at det er nødvendigt at træffe ekstraordinære Foranstaltninger, tror jeg i Overensstemmelse med de Udtalelser, som fandt Sted ved denne Sags 1ste Behandling her i Thinget, at den Million Kroner, som Regjeringen har tilbudt til Udlaan til Kommunerne, er — jeg vil ikke sige uden Betydning, thi det er den ikke —, men af liden Betydning, og at den paa ingen Maade vil vise sig som noget virksomt Middel imod Arbeidsløsheden. Kommunerne kunne ganske vist have Gavn af et Laan paa et Par Aar. Skulle de laane til Opførelsen af en Skolebygning, eller hvad det nu kan være, og de kunne midlertidig faae Laanet af Statskassen, vil det allerede være en stor Hjælp, thi det er jo næsten ikke Tid for Kommunerne til at stifte Laan paa ordentlige Betingelser, og vi maa vel haabe, at to Aar frem i Tiden vil bevirke en Forandring i saa Henseende; i det Mindste var det ikke godt, at den usolide Tilstand, som nu er tilstøde, skulde vare ud over 2 Aar. Altsaa for Kommunernes Vedkommende finder jeg, at denne Million Kroner vil kunne gjøre sin Nytte; men at den paa nogen mulig Maade i nogen stor Udstrækning skulde faae videre Indsydelse paa Arbeidsløsheden, kan jeg ikke indrømme. Dernæst vil jeg bemærke, at det faldt mig lidt trangt for Bryttet, at Ministeriet fandt sig foranlediget til at

minde Kommunerne om at være rundhaandede med Bidrag af Kommunekassen til de Fattiges Kasse. I den Henseende tror jeg, at Kommunerne alt have vist en stor Villighed og have været meget stærkt forsynlige med at tage Penge af Kommunekassen og lægge dem i de Fattiges Kasse, for at forebygge, at Folk paa Grund af Nød og Trang skulde falde Fattigvæsenet til Byrde. Det er bekjendt for alle os, som have med offentlige Anliggender at gjøre, at endog i de meget smaa Kommuner har man tildelt de Fattiges Kasse rundelige Bidrag, og jeg kan ikke negte, at det forekommer mig, at Ministeriet altid skal være varfont lige overfor Kommunerne, og navnlig lige overfor de smaa Kommuner, med at røre ved den Slags Ting. Det mangler sandelig ikke paa, at der er nok, der strømme til og ville have Understøttelse, og det, at Regjeringen gjør opmærksom paa, at nu er der en vis Leilighed for Kommunerne til at være mere end almindelig rundhaandede, forekommer mig at kunne have meget betænkkelige Følger overfor Kommunalbestyrelserne, som sandelig hver paa sin Plads kunne have Møje nok med at holde Rigtvægt mellem at give ud og ikke give ud. Efter Alt, hvad mine Overveielser have ledet mig til, er jeg ubetinget kommen til det Resultat, at, dersom den høitærede Regjering endnu er overbevist om, at der virkelig er Arbeidsløshed tilstøde i stort Omfang, at det skal være fornødent at træffe overordentlige Foranstaltninger, og at der behøves store Midler af Kommunens Kasse til at fyldestgjøre den Trang, som mulig er tilstøde, saa maa man efter hele Tilstanden i Landet sige, at de, der opfordre til at give Bidrag, heller ikke ere uden Forpligtelse til at hjælpe til at yde Bidrag, og da Regjeringens Kasse nu er den eneste i hele Landet, der er i en god Tilstand, og i en overordentlig god Tilstand, saa synes det mig, at det var nødvendigt for Statskassen at vise sin Bevillie lige over for Kommunerne. Jeg er aldeles sikker paa, at de ærede Ministre, som ere saa godt inde i de kommunale Forhold, meget godt vide Besked med, hvorledes det gaar til med at faae tilstrækkelige Midler ind i Kommunernes Kasse, de vide meget godt, at ingen Udgift er i den Grad voxet i de senere Aar, som de kommunale Udgifter. Den almindelige Ligning er jo nu — det gjælder i det Mindste for en overordentlig stor Del af Landkommunernes Vedkommende — mellem 20—30 Kr. for en Lønde Hartkorn eller, om man ligefrem fordeler den paa Folketallet, mellem 10—15 Kr. pr. Individ. Det er virkelig meget betænkligt for Kommunerne at blive ved stadig og stadig at udsætte sig for at komme til at give Penge ud, og navnlig i et Aar som det nuværende, hvor det sandelig mere end nogenfinde er trykkende for Statteyderne at tilveiebringe det Fornødne. Det er sandelig meget store Udgifter, der allerede nu